

32. Situacions d'assetjament (bullying)

Els assetjadors són covards disfressats

Temes	Discriminació, Violència
Nivell de dificultat	Nivell 2
Edat recomanada	7-13 anys
Temps estimat	60 minuts
Grup	5-20 infants
Tipus d'activitat	Debat amb una mica de moviment
Resum	Els infants parlen sobre assetjament entre iguals (o <i>bullying</i>) i llavors es posicionen per mostrar com respondrien en diferents casos.
Objectius	<ul style="list-style-type: none"> • Aprofundir en el coneixement dels diferents tipus d'assetjament entre iguals. • Identificar estratègies, recursos, persones i organitzacions que puguin donar suport a infants que pateixin assetjament. • Analitzar diferents respostes davant de l'assetjament.
Preparació	• Senyalitzem les quatre cantonades de l'habitació amb números de l'1 al 4. Els infants s'haurien de poder moure amb facilitat d'una cantonada a l'altra.
Material	<ul style="list-style-type: none"> • Espai que permeti que els infants s'asseguin en un cercle • Fulls de colors • Retoladors • Tisores

Instruccions

- Introduïm el tema de l'assetjament amb preguntes com ara:
 - Què és el *bullying* o assetjament entre iguals?
 - Quines són les diferents maneres que les persones tenen d'assetjar els altres?
 - Per què creieu que hi ha gent que assetja altres persones?
 - Com afecta l'assetjament les persones que en són víctimes? I la gent que ho fa? I tota la comunitat?
- Demaneu que tots els infants dibuixin el contorn de la seva mà sobre un full de paper de color i que la retallin. Haurien de pensar en una persona per a cada dit de la mà a qui podrien demanar ajuda si estiguessin patint assetjament (p. ex. amics i amigues, el pare o la mare, el professorat, el tutor, la policia, el monitor, un germà o germana). Demaneu als infants que expliquin quines persones de suport han mencionat.
- Expliquem que ara mirarem diferents maneres de respondre a situacions on hi ha assetjament. Fem una demostració de com funcionarà:
 - El facilitador descriu una situació d'assetjament entre iguals. Per a cada situació hi ha tres possibles respostes i una quarta opció oberta per si se'ns acut una opció diferent.
 - Cada cantonada té un número. Després de llegir la situació i les respostes, anem a la cantonada que representi el que nosaltres pensem que faríem en aquesta situació.
- Llegim les situacions d'assetjament i donem temps als infants perquè escullin la seva resposta i se situïn a la cantonada que correspongui. Un cop els infants s'han posicionat, demanem a alguns de cada cantonada que expliquin per quin motiu han escollit aquesta opció i quins són alguns dels avantatges i inconvenients. Deixem que els infants que han escollit la cantonada de l'opció oberta expliquin com reaccionarien ells.

Reflexió i avaluació

1. Després de parlar sobre cinc o sis situacions d'assetjament, reflexionem sobre l'activitat amb preguntes com ara:
 - a. Com us heu sentit amb l'activitat?
 - b. Hi ha hagut situacions difícils de respondre? Quines i per què?
 - c. Us heu sentit identificats amb cap de les situacions d'assetjament?
 - d. Les persones que pateixen assetjament necessiten ajuda i suport? Per què?
 - e. On poden demanar aquesta ajuda i suport?
 - f. Per quins motius hi ha persones que assetgen d'altres? Són bons motius?
 - g. Què hauríeu de fer si esteu patint assetjament i la persona a qui demaneu suport no fa res per ajudar-vos?
 - h. Hi ha algun tipus d'assetjament que s'accepti amb més normalitat per part d'infants i persones adultes? Per què?
 - i. Qui és responsable d'ajudar i donar suport als infants quan aquests pateixen assetjament?
 - j. Pot passar que els adults també pateixin assetjament? Doneu alguns exemples.
 - k. Qui és responsable d'ajudar les persones adultes quan són elles les que pateixen assetjament?
 - l. Què es pot fer per ajudar les persones que assetgen a canviar les seves actituds?
 - m. Què pot passar si ningú posa fre a les persones que assetgen d'altres? I a la persona que pateix l'assetjament? I a la comunitat?
2. Relacionem l'activitat amb els drets humans amb preguntes com ara:
 - a. Hi ha algú que tingui dret a assetjar a algú altre? Per què?
 - b. Quins drets humans no es respecten quan algú pateix assetjament?
 - c. Quan es posa fi a una situació d'assetjament, com millora l'entorn en relació amb els drets humans per a tothom?
3. Al final de la reflexió, demanem als infants que tornin a mirar les seves «mans d'ajuda» i que hi afegixin qualsevol altra persona o organització que se'ls acudeixi als quals podrien adreçar-se en cas de patir assetjament. Pengem les «mans d'ajuda» en algun lloc visible de la sala de manera que els infants s'hi puguin referir en el futur.

Suggeriments de continuïtat

- Podeu aprofundir en el tema de la violència amb l'activitat «6. Construïm imatges per escapar de la violència». L'activitat «27. Paraules que fan mal» també tracta els temes d'assetjament verbal i es podria treballar abans o després d'aquesta activitat.

Propostes d'acció

- Parlem de les maneres en què el grup pot crear una campanya contra l'assetjament i demanem a altres membres de la comunitat que se sumin a la iniciativa. Per exemple, podem organitzar una exposició, convidar a professionals d'una organització de suport a la infància perquè parlin amb els infants, i/o identificar una persona adulta de l'escola que pugui ser la persona de referència a qui demanar ajuda.
- Creem una obra de teatre que mostri als infants com poden reaccionar davant de casos d'assetjament i la representem davant d'altres grups d'infants.
- Esbrinem si hi ha un telèfon local d'ajuda a la infància que els infants que pateixen assetjament puguin fer servir. Investiguem quins serveis existeixen a la nostra comunitat als quals els infants poden recórrer per demanar ajuda. Compartim aquesta informació amb els infants durant l'activitat i, si és possible, convidem alguna d'aquestes institucions a parlar amb el grup.

Consells per a la facilitació

- Introduïm la idea del «pal màgic» o micròfon fictici de manera que qui vulgui parlar hagi d'esperar el seu torn (vegeu l'activitat «34. Un conte modern» per a més informació).
- És molt probable que existeixi algun tipus d'assetjament dins del grup. L'assetjament entre iguals afecta tots els infants en diferents graus i pot prendre diferents formes. Parem atenció als casos que poden existir ja dins del grup i intentem no centrar-nos en cap situació personal.

Adaptacions

- Escrivim les nostres pròpies situacions d'assetjament amb les quals els infants del nostre grup s'hi puguin identificar, en comptes d'utilitzar les situacions que es proporcionen.
- Dividim els infants en petits grups, donem a cadascun una situació d'assetjament i els demanem que representin tant l'assetjament com les reaccions. Parlem i reflexionem sobre cada obra i demanem a la resta d'infants per altres possibles reaccions.

MATERIAL FOTOCOPIABLE: SITUACIONS D'ASSETJAMENT

Els teus amics i amigues comencen a posar-te sobrenoms, a enviar-te sms desagradables i a forçar-te perquè els donis coses. Tu no et sentis gens bé quan passen aquestes coses. Què hauries de fer?

1. Res, segur que deus haver fet alguna cosa malament per fer que els teus amics i amigues actuïn així.
2. Els ho tornes i comences tu a posar-los sobrenoms i a amenaçar-los.
3. Parles amb la teva família o professors i els hi expliques el que està passant.
4. Una altra cosa (cantonada de l'opció oberta).

Un grup de companys i companyes de la teva classe estan difonent per sms rumors ofensius sobre tu. Molts companys i companyes ja no juguen amb tu i ni tan sols parlen amb tu. Inclús els que són els teus amics i amigues comencen a pensar que pot ser que sigui veritat. Què hauries de fer?

1. Res, ningú et creurà si estan convençuts que els rumors són certs.
2. Començar a difondre rumors sobre els altres companys i companyes.
3. Dir a tothom que els rumors no són certs.
4. Una altra cosa (cantonada de l'opció oberta).

El teu germà gran no para de donar-te cops i puntades de peu quan ningú us veu, i et diu que si ho comentes a algú encara et farà més mal. Què hauries de fer?

1. Dir-ho al pare o a la mare o al professorat de l'escola.
2. Demanar als teus amics i amigues que t'ajudin a barallar-t'hi.
3. Dir-li que allò et fa mal i que pari de fer-ho.
4. Una altra cosa (cantonada de l'opció oberta).

Cada vegada que falles una resposta a classe el teu «profe» et diu estúpid i diu que no té sentit ni tan sols intentar ensenyar-te perquè no aprendràs mai. Els altres companys i companyes han començat també a insultar-te. Què hauries de fer?

1. Anar directament a la directora de l'escola i explicar-li el que està passant.
2. Fer campana perquè no t'agrada anar al cole.
3. Demanar als teus pares si et poden canviar de cole.
4. Una altra cosa (cantonada de l'opció oberta).

MATERIAL FOTOCOPIABLE: SITUACIONS D'ASSETJAMENT

T'adones que un dels teus amics se'n riu dels més petits dels campaments i els pren el pèl. El teu amic o amiga ha començat també a agafar-los coses. Què hauries de fer?

1. Explicar-ho als monitors o caps del campament sense que el teu amic ho sàpiga.
2. Ajudar al teu amic a agafar coses als més petits no sigui cas que comenci a treure-te-les a tu.
3. Dir-li al teu amic que penses que això que fa no està bé i que hauria de deixar els més petits en pau.
4. Una altra cosa (cantonada de l'opció oberta).

A un grup de nens o nenes més grans d'una altra escola els agrada ficar-se amb els més petits de primària de la teva escola. S'esperen a enganxar un nen o nena petit que va de camí a casa a peu o que espera l'autobús, l'envolten i li treuen diners, menjar o joguines. També li tiren pedres i l'amenacen que faran coses pitjors. Què hauries de fer?

1. Assegurar-te d'anar i tornar de l'escola en grup.
2. Avisar a persones adultes de la teva escola sobre el que està passant i demanar ajuda.
3. Portar pedres a sobre o un ganivet per protegir-te.
4. Una altra cosa (cantonada de l'opció oberta).

A la classe hi ha un nen nou que és refugiat. Els teus amics i amigues sempre li diuen coses racistes, se'n riuen del seu català i li diuen que se'n torni a casa seva. Què hauries de fer?

1. Sumar-t'hi perquè ell no és el teu amic i per tant no tens motius per amoïnar-te.
2. Dir-li a la teva professora o professor que els teus amics i amigues estan dient-li coses racistes.
3. Oferir-li classes particulars de català quan no estiguis jugant amb els teus amics i amigues per ajudar-lo a encaixar amb el grup.
4. Una altra cosa (cantonada de l'opció oberta).

Has estat prenent el pèl a una de les teves amigues perquè se li dóna fatal llegir i escriure, i t'has adonat que últimament se'n va sola. Un cop fins i tot li vas notar llàgrimes als ulls. Què hauries de fer?

1. Res, segurament tenia un mal dia i no té res a veure amb tu.
2. Pares de ficar-te amb ella i li demanes per què plorava.
3. Li dius que ja no et ficaràs més amb ella davant de la resta de company i companyes, però que és realment fonda i que hauria de fer classes particulars.
4. Una altra cosa (cantonada de l'opció oberta).

El teu germanastre, que és més gran que tu, t'estima molt: sovint vol fer-te petons, fer-te abraçades i, tot i que tu també te l'estimes, això et fa sentir incòmode. Què hauries de fer?

1. Dir-ho als teus pares, o a un altre germà o germana.
2. Barallar-te amb ell, i pegar-lo cada vegada que ho fa.
3. Evitar-lo i intentar mantenir la distància.
4. Una altra cosa (cantonada de l'opció oberta).

